

Днямі ў клубе Саюза пісьменнікаў адбыўся партыйны сход. Беларускае пісьменніцкае аб'яднанне каварнымі дзеяннямі ўрада Ке-недзі, які дазволіў падпальшчыкам вайны печачы выпрабаванні атамнай зброі. Амерыканскія імперыялісты яшчэ раз даказалі, што яны з'яўляюцца ворагамі міру на зямлі. Уздзяліныя сродкі прынялі наступную рэзалюцыю:

«Новыя і новыя выбухі ядзернай зброі Злучаных Штатаў Амерыкі гучаць над Ціхім акіянам. Злавесныя абліччы радыяактыўных рэчываў падмаюцца ў чыстае неба, распылюючыся над зямлёй. Адзудленнем ядзерных выпрабаванняў амерыканскага імперыялізму, урад ЗША кінуў выклік усаму чалавецтву, яго надзеям на мірнае суіснаванне народаў, на спакое на зямлі. Перад усім светам паўстае драпежнае аблічча амерыканскага імперыялізму, які заклятага ворага міру, ашавалага падпальшчыка вайны.

Мы, беларускія пісьменнікі, адзінадушна далучаем свой голас да глеўнага пратэсту мільёнаў і мільёнаў міралюбівых людзей зямлі супраць гэтага абуральнага, імперыялісцкага акта амерыканскага імперыялізму, расцэняюча іх дзеянні як правакацыю ў дачыненні да намагаўняў савецкага і іншых народаў захаваць мір і дружбу паміж народамі. Мы рашуча асуджаем шаленства заакеанічных атамных вяр'ятаў і прабуем неадкладна спыніць ядзерных выпрабаванняў, дзе б яны ні праводзіліся — у акіяне, пад зямлёй ці ў касмічнай прасторы.

Мы горача вітаем людзей добрае волі ўсяго свету, якія асуджаюць правакацыйны акт амерыканскага імперыялізму, выказваюць братэрскае салідарнасць з імі, заклікаюць да яшчэ большай згуртаванасці магутных міралюбівых сіл. Са свайго боку мы зробім усё магчымае для барацьбы супраць пагрозы спусташальнай атамнай вайны, за ўсеагульнае разбраенне, за трывалы мір на зямлі, за светлую будучыню чалавецтва».

3 высокай узнагародай!

У сувязі з 40-годдзем Усеагульнай піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна і адзначаючы яе вялікую работу па камуністычнаму выхаванню дзяцей, Прэзідыум Вярхоўнага Савета ССРР узнагародзіў Усеагульную піянерскую арганізацыю імя Ул. І. Леніна ордэнам Леніна.

Універсітэты культуры адгрываюць значную ролю ў камуністычным выхаванні працоўных. Іх аўдыторыі збіраюць сотні слухачоў. Асабліва ажыўлена на факультэтах літаратуры і мастацтва. Але нярэдка, на жаль, выпадае, калі пачаўшы работу ў поўным складзе, факультэт адзін за адным зачынае траціць наведвальнікаў. Адбываецца гэта часцей за ўсё таму, што арганізаваны і якасны лекцый і практычных заняткаў не задавальняюць, не захапляюць слухачоў. Вось аб гэтым і хацелася б пагаварыць.

Пersh за ўсё аб праграмах факультэтаў літаратуры і мастацтва. Возьмем у іх раздзел мастацкай літаратуры. Колькасць гадзін на літаратурныя тэмы ў праграмах універсітэтаў культуры невялікая. І таму вяртае асабліва сур'ёзна прадумаць прынцып адбору матэрыялаў і пытанняў, якія павінны быць вывучаны і раскрыты на занятках. У праграмах універсітэтаў культуры мы сустракаемся з тэмай па тэорыі і гісторыі літаратуры, са спробай асветліць развіццё савецкай літаратуры па жанрах, пазнаёміць слухачоў з развіццём літаратуры народаў ССРР і яркімі з'явамі прагрэсіўнай літаратуры за рубяжом. Сама шыршыя і разнастайнасць тэматыкі радзе і сведчыць аб глыбокай цікавасці савецкіх людзей да мастацкай літаратуры. Але ўсё ж яна ў тым, што фармулёўкі тэмаў яны вызначаюць змест і напрамак лекцый, часта бываюць няўдалымі і сведчаць аб адсутнасці кваліфікаванай дапамогі і кантролю над работай універсітэтаў культуры.

Звычайна заняткі факультэтаў літаратуры і мастацтва пачынаюць тэарэтычнай лекцыяй. Гэта правільна і патрэбна. Але як гэта выглядае прэтычна? Наўшата, напрыклад, слухачам універсітэтаў культуры чытаць лекцыю на тэму «Роля савецкай літаратуры ў камуністычным выхаванні працоўных». Такія лекцыі патрэбны для прапаганды і наставінікаў і г. д. Нарэшце, гэта самі лектары павінны прадумаць, які выкарыстаць літаратуру ў мэтах камуністычнага выхавання.

Вельмі ўдала ў 1960 годзе універсітэт культуры пры Мініскім Палацы прафсаюзаў пачаў

ПАВЕДАМЛЕННЕ

28 мая (панядзелак) у 11 гадзін раніцы ў клубе Саюза пісьменнікаў БССР (вул. Энгельса, 9) адбудзецца сумеснае пасяджэнне мастацкага савета Міністэрства культуры БССР, прэзідыума праўлення Саюза пісьменнікаў БССР, прэзідыума Беларускага тэатральнага аб'яднання.

На парадку дня: Сённяшні і заўтрашні дзень тэатральнага мастацтва — працяг размовы аб тэатры, якая вядзецца на старонках газеты «Літаратура і мастацтва».

Літаратура і МАСТАЦТВА

ОРГАН МІНІСТЭРСТВА КУЛЬТУРЫ І ПРАУЛЕННЯ САЮЗА ПІСЬМЕННИКАУ БССР

№ 40 (1677) | Пятніца, 18 мая 1962 года | Цана 4 кап.

НА ГАСЦІННАЙ ЗЯМЛІ СЯБРОЎ

Некалькі дзён у Народнай Рэспубліцы Балгарыі гасцілі савецкая партыйна-ўрадавая дэлегацыя на чале з Першым Сакратаром ЦК КПСС, Старшынёй Савета Міністраў ССРР М. С. Хрушчовым.

Пасленую савецкага народа горача вітаюць працоўныя Балгарыі. Гарды братняй краіны апраўдзіліся ў святлое ўбранае.

У першы дзень савецкія гасці нанеслі візіт Першаму Сакратару ЦК БКП Т. Жыўкаву, Старшынё Прэзідыума Народнага сходу Д. Ганеву і Старшынё Савета Міністраў А. Югаву, М. С. Хрушчова перадаў Т. Жыўкаву копію вымпела, які дастаўлены савецкай ракетай на месца.

У той жа дзень у Сафіі пачаліся перагаворы паміж партыйна-ўрадавымі дэлегацыямі Народнай Рэспублікі Балгарыі і Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік. На другі дзень савецкія гасці пачалі паездку па Балгарыі. Першую паездку самалёт робіць у Хаскаве. Картэж аўтамашын рухаецца да прамысловага комплексу «Марыша-Усход». Пасля абеду адбылася паездка ў горад Стара Загора для азнамялення з азотна-тукавым камбінатам.

На трэці дзень знаходжання ў Балгарыі савецкая дэлегацыя наведвала суднабудуны і суднарамонтны завод імя Георгія Дзімітрава ў Варне. На заводскім двары адбыўся мітынг. Гасцей цёпла сустраклі тысячы рабочых і служачых. З цёплай прамовай перад суднабудуныкімі выступіў М. С. Хрушчов.

Затым члены дэлегацыі на машынах накіраваліся на вядомы чарнаморскія курорты «Дружба» і «Залатыя Пяскі». У памяць аб сваім знаходжанні на курорце М. С. Хрушчова і Т. Жыўкава пасадзілі два маладыя дрэўцы.

У г. Варна ў гэты ж дзень адбыўся мітынг працоўных, прысвечаны сустрэчы савецкай дэлегацыі на чале з тав. М. С. Хрушчовым.

Праведжучы на гарадах і вёсках Народнай Балгарыі, члены савецкай дэлегацыі ўсёды бачыць, з якой радасцю сустракаюць іх балгарскія сябры. Адказваючы на цёплыя сардэчныя словы балгар, М. С. Хрушчов запэўніў балгарскіх братоў, што Камуністычная партыя Савецкага Саюза, Савецкі Урад і савецкі народ зробіць усё для таго, каб наша дружба мацнела і развівалася.

Савецкая партыйна-ўрадавая дэлегацыя ў Сафіі. Фота спец. кар. ТАСС В. ЯГОРОВА.

ЗА ВЫДАТНЫЯ ДАСЯГНЕННІ

Днямі ў Крамлі адбылося ўручэнне Ленінскай прэміі 1962 года за найбольш выдатныя дасягненні ў галіне літаратуры і мастацтва П. У. Броўку, К. І. Чукоўскаму, Э. Г. Глельсцу і Л. Е. Кербею.

Урачыстае ўручэння адкрыў М. С. Ціханав.

Затым М. С. Ціханав ўручае дыплом і ганаровы знак лаўрэату беларускаму паэту П. У. Броўку.

Прымаючы ўзнагароды, П. У. Броўка сардэчна дзякуе савецкаму народу, Камуністычнай партыі, Савецкаму ўраду за высокую ацэнку яго працы.

— Я шчаслівы, — гаворыць ён, — што з'яўляюся прадстаўніком нашай шматнацыянальнай літаратуры, якая дамагае савецкаму народу ісці наперад, да перамогі камунізму. Цяжка сказаць, што я напішу ў будучым, але цвёрда ведаю: гэта будучы творы пра нашы гераічныя дні, пра людзей, якія нахнінае будучы новае грамадства. Нам, пісьменнікам, цяпер працаваць цікава, як ніколі.

Дыпламы і ганаровыя знакі ўручаюцца пісьменніку К. І. Чукоўскаму — аўтару кнігі «Майстэрства Накрасава», выдатнаму савецкаму піяністу Э. Г.

Глельсцу, скульптару Л. Е. Кербею, стваральніку помніка Карлу Марксу. Лаўрэаты ўхваляюцца гавораць аб высокім гонары быць савецкім мастаком, аб ішчэ аддаваць свае сілы служэнню народу, роднай Камуністычнай партыі.

Намеснік міністра культуры ССРР А. Н. Кузняцоў горада павіншаваў лаўрэатаў і нагадаў ім новых творчых поспехаў. Майстэру савецкай графікі В. А. Фаворскаму з прычыны яго хваорыі прэмія ўручаюць яго наватары, Літоўскаму паэту Э. В. Менайцісцу прэмія будзе ўручана пазней.

КАБ НЕ ЗГАСАЎ АГОНЬ ЦІКАВАСЦІ...

10 красавіка г. г. у нашай газеце быў надрукаваны артыкул Б. Клейна, у якім узніклі навіны аб дзеяннях работніцкай універсітэцкай культуры.

Сёння мы працягваем пачату размову.

ца спробы даваць агляды літаратуры па жанрах. У праграме універсітэта культуры г. Касцюковічы знаходзім тэму: «Развіццё савецкай прозы (характарыстыка творчасці М. Шалахава, А. Талстога, Ф. Гладкова, А. Серафімовіча і іншых)». І ўсё гэта трэба асветліць за чатыры гадзіны. Што дасць слухачам такая лекцыя?

Пытанні складання праграм, фармулёўка тэм лекцый — справа складаная і адказная. І тут універсітэтам патрэбна дапамога. А дапамога гэтага можа ісці перш за ўсё ад гарадскіх, абласных і рэспубліканскіх секцый літаратуры пры Таварыстве па распаўсюджванню палітычнай і навуковых ведаў. Секцыя Таварыства могуць сабраць і абгульніць станоўчы вопыт работы факультэтаў літаратуры і мастацтва універсітэтаў культуры. Вопыт, напрыклад, гаворыць аб тым, што ўдала праходзіць лекцыі, пабудаваныя на якой-небудзь папулярнай гісторыка-літаратурнай праблеме: «Вобраз маладога чалавека ў сучаснай савецкай літаратуры», «Гераічныя подзвігі беларускага народа ў дні Вялікай Айчыннай вайны па кнізе М. Лынькова «Веналомныя дні», «Вобраз будаўніка камунізму ў савецкай літаратуры» і г. д. Асобныя такія ўданы, народжаныя вопытам прапагандыстаў, могуць знайсці ў многіх праграмах народных універсітэтаў і нашай рэспублікі. Выбраць гэтыя тэмы, папулярныя і цікавыя, а метадычна знаходзіць было б поўнай дапамогай універсітэтам культуры.

Часта універсітэты культуры плануюць лекцыі манграфічна-

га характару, аб жыцці і творчасці якога-небудзь вялікага пісьменніка. І тут паўстае пытанне, ці падыходзіць гэта для універсітэта культуры. Бо слухачы універсітэтаў — гэта людзі з сярэдняй, часта вышэйшай спецыяльнай адукацыяй. А што, апроч азбучных ісцін, скажа лектар у адной лекцыі аб жыцці і творчасці такіх гігантаў, як Міхал Шалахаў ці Леў Талстой? Ці не лепш раскрыць перад слухачамі які-небудзь адзін бок творчасці пісьменніка, найбольш істотны, і зрабіць гэта свежа і ярка.

Некалькі меркаванняў аб лектарах народных універсітэтаў. Справа ў тым, што ўказаныя неадхопы ў складанні праграм адбываюцца не толькі на змяжэнні цікавасці, але часам адбываюцца ад універсітэтаў культуры сур'ёзных, кваліфікаваных лектараў. А ў такіх выпадках адкрываецца дарога для культурнічых. Чаго таіцца, у нас ёсць срод лектараў пэўны прэзідыум людзей без глыбокіх ведаў, без асаблівай патрабавальнасці да сябе, але «заўжды гатовых» да выступлення па любой тэме. А арганізатары лекцый часта згаджаюцца на іх паслугі. Трэба кінуць напрок і літаратурным кафедрам вышэйшых навучальных устаноў і секцыям Таварыства па распаўсюджванню палітычных і навуковых ведаў за тое, што яны мала думаюць аб распрацоўцы метадыкі папулярнага літаратуры ў шырокіх масах працоўных.

Яшчэ адна буда нашых універсітэтаў: лектар там, які залётна птушка. За два дні да лекцыі ён і не думае пра існаванне таго універсітэта культуры, куды яго прыслалі. І, вядома, не ведае, што за слухачы яго чакаюць, аб чым яны ўжо слухалі лекцыі і што будзе слухаць пасля яго. Бо практы-

У ГЭТЫМ НУМАРЫ САВЕЦКАЯ ПАРТЫЙНА-УРАДАВАЯ ДЭЛЕГАЦЫЯ У БАЛГАРЫІ УНІВЕРСІТЭТАМ КУЛЬТУРЫ — ДОБРЫЯ ПРАГРАМЫ НАРЫС АБ ЛЮДЗЯХ ПРАЦЫ

Опера С. Пракоф'ева на беларускай сцэне Да 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна Вершы П. Панчанкі. Рэцэнзія на манграфію пра творчасць Янкі Брыля. Апавяданне А. Марціновіча.

ГАЛОУНЫ ФАКТАР

Інструктар райкома, з якім я ездзіў аднаго разу па калгасах Быхаўшчыны, чалавек ужо не малады, з салідным жыццёвым вопытам, прадаваў калісьці педагогам. Можна таму ён кожную з яву ці асобы факт разглядаў са свайго спецыфічнага пункту гледжання:

— Ты ж, мама, так добра працавала, — заклікала і Тоня. Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

— Тое, як працуе работнік, залежыць ад яго ведаў, прадавальнасці, свядомасці і маральнай устойлівасці, — гаварыў работнік райкома. — Усе гэтыя якасці ў чалавека развіваюцца і замацоўваюцца пад уздзеяннем выхавальных фактараў. З самага дзяцінства!

— Усё гэта добра і я вам вельмі дзякую, — адказаваў. — Але ж хто будзе ўзначальваць ферму? Мые я прызначыў за брыгадзірку.

І тут мой субяседнік, які дагэтуль прыводзіў ямада адмоўных прыкладаў, пахвальна адгукнуўся аб Лізаветце Іванавне Арлоўскай — брыгадзірку жывёлагадоўчай фермы калгаса «Рэвалюцыя». Яшчэ перад вайной яе напаткала гора — памёр муж. Жанчына засталася з чатырма малымі дзецьмі — староішаму было воем год. Нагараваўся ў час нямецка-фашысцкай акупацыі. Належка даводзілася ў першыя гады пасля вайны — калгас быў зруйнаваны дашчэнту.

— Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

— І ўсё ж яна здолела выхаваць дзяцей значна лепей, чым, скажам, некаторыя... педагогі, — падкрэсліў субяседнік.

— Ты ж, мама, так добра працавала, — заклікала і Тоня. Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

Мая цікавасць была распалена і я прапанаваў адрознае адравацца ў калгас «Рэвалюцыя». Гэта гаспадарка знаходзіцца на ўскраіне горада — ад райкома, дзе адбывалася размова, да праўлення калгаса і фермы дваццаць мінут хадзі.

— Ты ж, мама, так добра працавала, — заклікала і Тоня. Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

Лізавету Іванавну мы засталі на рабоце. Невысокая, увінчаная і гаварка жанчына год пяцідзесяці. Загаралы абветраны твар спецыяліста добраабразыліваецца. Пазнаёміліся і разгаварыліся. Арлоўская коратка расказала аб справах на ферме, паведаміла, што па наложу калгаса па-ранейшаму ідзе ў ліку пераможцаў гаспадарак, назвала лепшых жывёлаводаў.

— Ты ж, мама, так добра працавала, — заклікала і Тоня. Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

— А цяпер раскажыце пра сябе, — папрасіў я.

— Ты ж, мама, так добра працавала, — заклікала і Тоня. Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

— Што ж, можна і пра сябе, — згадзілася Лізавета Іванавна. Мы прайшлі ў невялікае гаспадарства паміж канале, дзе на стала ляжалі газеты і часопісы. Тут, у «чырвоным кутку», у вольныя мінуты жывёлаводы збіраюцца адпачыць, пачытаць, паслухаць гутарку, абмеркаваць свае справы.

— Ты ж, мама, так добра працавала, — заклікала і Тоня. Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

— Не так даўно прыязджаў да нас з Масквы адзін вучоны — спецыяліст па ветэрынарыі, — пачала Лізавета Іванавна. — Заходзіў на ферму. Я ў той час была ля кароў — лачыла іх.

— Ты ж, мама, так добра працавала, — заклікала і Тоня. Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

— Чым займаецца? — пытае.

— Ты ж, мама, так добра працавала, — заклікала і Тоня. Дзеці абступілі мяне і адно перад адным пачалі супяцца. Казаі, што яны дораслыя і здолеець зарабіць і на сабе і на маці, што мне цяпер акурат сядзець дома на ласкавым хлесте.

САЛЮТ, ПІАНЕРЫ!

Чалавеку дзесяць год. Чалавек дае ўрачыстае абяцанне: «Я, юны піянер... У яго вачах — радасць. Ён ведае, якую лачасную эстафету прымае ад камсамоўцаў-пінераўжатага разам з чырвонымі галшталімамі. Ён ведае, што такое ж абяцанне, як зараз ён, давалі некалі Пялін Марозаў і Алег Кашавы, Валіцкіна Гаганова і Герман Цітоў. І ўрачыстае абяцанне дзесяцігадовага чалавека гучыць клітай быць такім жа, як яны, як тысячы героў — выхаванцаў піянерскай арганізацыі». 40-годд'ю піянерскай арганізацыі, уся краіна з хваляваннем вітае сваю надыю і будучыню! — Салют, піянеры!

Фотааэюд Ул. КРУКА.

ПАМ'ЯЦІ ПЕСНЯРА

Літаратурні гурток школи № 26 г. Мінска арганізавалі літаратурны вечар прысвечаны 80-годдзю дня нараджэння Я. Куляшы. На вечары прысутнічалі ў якасці ганаровых гасцей сястра Я. Куляшы Леаніда і Дамініана Рамановіч, супрацоўнікі музея імя Я. Куляшы Явіга Юльянаўна Рамановіч (племініца Я. Куляшы) і Курбана А. Сабада.

На вечары выступілі тансма Я. Рамановіч і Т. Курбана, якія расказвалі аб рабоце музея імя Я. Куляшы. Затым яны зрабілі падарунак удзельнікам літаратурнага гуртка — кніжку аб творчасці Я. Куляшы.

ШАХЦЁРЫ абмяркоўваюць фільм

Адна з апошніх карцін, над якой працавалі беларускія кінематграфісты — фільм «Дзень, калі спойнілася 30 год». Яго пастаноўку рэжысёр В. Вінаградзеў па сцэнарыю А. Каплінінскай. Музыку напісаў беларускі кампазітар Эм. Камінін.

«Вечна жыць» — стэнд, прысвечаны Ул. І. Леніну. Ён расказвае аб слаўным жыцці вялікага правядыра. Пінеры Гарэдынскай сярэдняй школы Нясвіжскага раёна прышлі да стэнда, каб яшчэ раз прагавіць пра Ільча, яшчэ раз злучыць на дарэгі саручы Леніна.

ЭСТАФЕТА ПІЯНЕРСКОЙ СЛАВЫ

Заўтра юныя грамадзяне нашай краіны — піянеры — адзначаюць 40-годдзе сваёй арганізацыі. І не толькі нашы дзеці адзначаюць гэтае стагоддзе. Школы п'янерскага выхавання прайшлі мільёны людзей, якія зараз працуюць у розных галінах народнай гаспадаркі, навуцы і культуры.

Да свята піянеры Дзяржаўнае выдавецтва БССР падрыхтавала многа падарункаў. Сярод іх — серыя брашуры «Законы юных піянераў». У серыі — адзінаццаць брашур, кожная з іх прысвечана асобнаму закону працы, вучобы і жыцця юных ленинцаў.

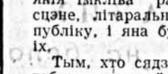
Многа слаўных імён запісана ў залатоў кнізе піянерскай арганізацыі. Гэта імёны Марата Казей і Лёна Гольдмана, Юры Сасноўскага і Валодзі Дубініна, Коля Гойшыка і Паўліка Марозава. Піянеры-героі заўжды ставаліся вернымі сваёму дэвізу, клятве жыць, вучыцца і змагацца так, як завяшчавалі вялікі Ленін, як вучыць Камуністычная партыя.

Заўжды гатоў! — так дэвіз юных ленинцаў. Гэта значыць, што піянер заўжды гатоў да працы і вучобы, да абароны сваёй Радзімы, што юны ленинец заўсёды будзе добрым таварышам, чуйным, сумленным, знаходлівым і самаадданым, барацьбіць за справу роднай Камуністычнай партыі.

Гэтую вучэбную піянерскую кніжку юныя ленинцы нашай краіны. Кожнаму з адзінаццаці гэтых законаў прысвечана асобная брашура. Напісалі іх пісьменнікі і журналісты, супрацоўнікі выдавецтва і дзіцячыя гаспадары. Сярод іх брашуры Г. Шылоўска «Піянерскі адрыв», В. Дукіна «Слова гонару», А. Кірыяна «У працы гартуеся піянер», У. Маткоўна «Дружба дарэжэй за ўсё», В. Зуёнка «Любіць прыроду — любіць радзіму», М. Герчыка «Валіка сла ведаў», У. Шылоўска «Калі хочаш быць здаровым» і іншыя.

...1922 год. Яшчэ дзе нідзе шугаў панад грамадзянскай вайны, маладая Савецкая рэспубліка царства разруху і голаду, а над ёй прагукалі словы клятвы дзяцей рабочых і сялян, клятвы іскі дарогай, пракладзенай Леніным. Упершыню словы «Я, юны піянер...» прагучалі на Краснай Прэсіі ў Маскве. Там былі створаны першы піянерскі атрад. А 19 мая гэтага ж года П. Усерасійская канферэнцыя прымае рэшэнне: «Распаўсюдзіць вопыт работы маскоўскай арганізацыі з піянерамі на другія арганізацыі РКМС пад кі-

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

На гэтым спектаклі ў глядзельнай зале няма ніякай асаблівасці, самая нечаканая падзея, якая імкліва развіваецца на сцэне, літаральна вахпаляецца публіку. І яна бурна рэагуе на іх.

Тым, хто сядзіць у зале, падабаецца, як лёгка, свабодна і шчыра выконваюць артысты свае роля ў багатай дасціпнай і сціпеннай лірычна-камічнай оперы С. Пракоф'ева, пастаўленай беларускім тэатрам. Але ж глядачы не ведаюць, якой працы і творчых намаганняў каштавала кожная ўдзельніцка спектакля «Заручыны ў манастыры» (па п'есе «Дзунья» Р. Шарыдана) развіваюць партыю і стварыць вобраз таго ці іншага героя. Ціжакі, з якімі вельмі часта сутыкаліся салісты, ішлі перш за ўсё па лініі авалодання музычным матэрыялам оперы. У ёй спевакі сустракаюцца з некаторымі момантамі, якія разна адзінаюць музыку С. Пракоф'ева ад прывычнай нам опернай класікі.

Адсутнасць у оперы шырока развітых сольных выказванняў, нізкія выкарыстанне ў вакальных партыях, бо аркестры шчодры лірычны струмень адчуваецца на многа мацней, мноства музычных рэчытаў, імклівы дэбютаў, якія трэба не толькі праспяваць, але і «сыграць», — вось той арыгінальны, вельмі цікавы, але цяжкі «матэрыял».

А. РАКАВА

...многія мінчане бачылі ў Тэатры імя Яні Куляшы «Дзень удзюўных падману» («Дзунья»), памятаюць бліскучую ігру акцёраў і перш за ўсё Г. Глебава. У оперы Пракоф'ева выканаўцам было значна цяжэй іграць свае роля, але яны справіліся з імі таксама выдатна.

...Вось на сцэне з'яўляюцца два галоўныя камічныя персанажы — севільскі дваранін дон Жорж і багаты рыбагандляр Мендоза. Абодва думаюць, што яны разумныя і хітрыя, абодва шукаюць асаблівых выгад для сябе і абодва ў выніку аказваюцца ашуканымі. Кожны з іх — ярка індывідуальны вобраз, які знаходзіць сваё ўласнае ўвабленне ў спектаклі.

Роль дон Жоржа выконвае В. Бруа. Гэта — першая творчая перамога новага рэжысёра на нашай сцэне і вялікі поспех артыста. Мы ні разу не бачылі В. Бруа ў такой значнай опернай партыі. Пастаўшчыкі іншых спектакляў, у якіх ён быў заняты, відаць, проста не заўважалі камедыйных задаткаў спевака. Д. Смольч першы ўбачыў гэтыя патэнцыйныя магчымасці артыста і памог яму сапраўды творча раскрыцца ў новым оперным спектаклі.

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

Ужо з першых слоў дон Жоржа — Бруа «Гэта хімерычна!» і да канца спектакля глядачы пераконаваюцца ў цікавым камедыйным таленце выканаўцы, ён моцна прыноўвае іх увагу. Артыст лёгка і свабодна валодае голасам. Праўда, іншы раз яго позірк усё ж шукае палачку дыржыжора (відаць, яшчэ адбываецца адсутнасць вялікага сцэнічнага вопыту, які артыст не здолеў набіць не па сваёй віне).

Зусім па-новаму раскрыліся ў спектаклі выканаўцы магчымасці саліста В. Чарнабаева (Мендоза). Наведвальніцкай опера на гэтага вядомага спевака па такіх глыбокіх і розных па характары партыях, як Млынар, Мефистофель, князь Галіцін, Варажскі гасць і інш. Працуючы над роллю Мендозы, В. Чарнабаев па поўную меру паказаў свой камедыйны талент. Паглядзіце на створаны артыстам вобраз, колькі ў ім цікавых дэталей і знаходак: гэта лісліва і ўкрадліва паходка на паўсугнутых нагах, гэтыя хітраватыя вочы, задавальненне на твары ад чакання сустрачы з Луізаі, якую ён яшчэ ніколі не бачыў, але якую ўжо «кахае» дзякуючы тоўстаму кашалку

Без таленавітай рукі рэжысёра наўрад ці змог бы гэты спектакль зайграць тыя яркія фарбамі, якімі ён радуе глядачоў. Лінія вядомага камедыйнага персанажа была прадумана Д. Смольчам старанна, ва ўсіх дэталях. Асабліва гэта адчуваецца ў выдатна пастаўленай сцэне — мужчынскім манастыры, дзе п'яныя намахі вяселіца за багатай трапезай. Рэжысёр прыбагае да востра-графічнага паказу «святых брацоў», якія вядоўзяць свой час зусім не ў святых справах. Тут кожны артыст хору «жыве» ў спектаклі, кожны з іх натуральны ў сваіх сцэнічных паводнах.

Героі не паміраюць

Фільм «Марат Казей» — прыклад мастацкай мэтанакіраванасці, вынаходлівасці рэжысёра і апэратара. Яны здолелі паспяхова выйсці, здавалася, з безвыходнага становішча. Кінаарыст здзімаўся аб чалавеку, пра якога не захавалася ніякіх асаблівых дакументаў, апроч дзюво-трох фатаграфій.

Таму аўтарам фільма даялося іскі па шляху ўзнаўлення абстаноўкі, у якой выходзіў юны герой і ў якой ён арбуў свой подзвіг. Спалучэнне арбуўнага матэрыялу ваенных год з хронікаю нашых дзён дало добры вынік. Гэта асабліва адчуваецца ў партызанскіх сцэнах. Бытавыя матывы тут удала пераплетаюцца з багатымі эпізодамі, занятымі ў час вайны альбо падзвіжамі ў час паста-ноўкі фільма.

Глядачы не бачыць на экране жывога Марата але адчуваюць яго дыханне, яго рэакцыю на падзеі ў кожным кадры.

У ГОНАР СВАТА

У Дзяржаўнай бібліятэцы БССР імя Ул. Леніна адрылася выдання дзіцячай літаратуры, прысвечанай 40-годдзю піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створанай дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

У Дзяржаўнай бібліятэцы БССР імя Ул. Леніна адрылася выдання дзіцячай літаратуры, прысвечанай 40-годдзю піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створанай дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

У Дзяржаўнай бібліятэцы БССР імя Ул. Леніна адрылася выдання дзіцячай літаратуры, прысвечанай 40-годдзю піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створанай дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

У Дзяржаўнай бібліятэцы БССР імя Ул. Леніна адрылася выдання дзіцячай літаратуры, прысвечанай 40-годдзю піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створанай дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

У Дзяржаўнай бібліятэцы БССР імя Ул. Леніна адрылася выдання дзіцячай літаратуры, прысвечанай 40-годдзю піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створанай дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

УДАЧА ВЫКАНАЎЦАЎ — УДАЧА РЭЖЫСЁРА

У Дзяржаўнай бібліятэцы БССР імя Ул. Леніна адрылася выдання дзіцячай літаратуры, прысвечанай 40-годдзю піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створанай дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатрамі ў яго рабоце прымаюць удзел больш 120 піянерскіх і школьных тэатраў. Да адрычкі тэатра юныя артысты падрыхтавалі спектаклі «Вяселле 114» і «Фарыоны галштыня» на якіх пабывалі тысячы юных глядачоў. З вялікім поспехам праходзіць зараз у дзіцячым тэатры спектакль па п'есе «Зайна-зайна».

Піянерскія атрады школ горада арганізавалі калектыўныя наведанні дзіцячага самадзейнага тэатра.

У Гомельскім Палцы піянерскі атрад 40-годдзя піянерскай арганізацыі імя Ул. І. Леніна створаны дзіцячымі самадзейнымі тэатра

Міска Меду-
бара было толькі
дванаццаць год,
калі на японскі
горад Хірасіма
у жніўні 1945 года
была скінута амерыканскіх
атаманна бомба. У той дзень Міска
і іншыя 300 не вярнуліся
па школе спакоена працаваў
не паказваецца, што іх чакае.
Атамная бомба ўварвалася ў
адной міль ад месца работы
школьнікаў. Жывыя засталіся
толькі 55 дзяцей. Але і яны
назаўважылі з таго часу пазваліся
шчасліва дзяцінства, юнацтва,
сталася.

«З таго часу мы жывём
нечымым і безнадзейным жыццём,
— пачала гэтамі дзямі
Міска Медубара. — Большасць
з нас не маглі вярнуцца ў школу.
Многія на працягу доўгіх
месяцаў ляжалі ад апэкаў,
каб пазбавіцца злаякасных руб-
цёў. Я сама перанесла восем
апераций, аднак гэтыя рубцы
паяўляліся зноў. Некаторыя мае
сябры памерлі ад рака. Іншыя
— ад лейкеміі і іншых хвароб,
выкліканых радыяактыўным
апраменьваннем.

Цяпер, калі пачаліся амеры-
канскія ядзерныя выпрабаванні,
яшчэ больш людзей, што пера-
жылі Хірасіма, памро, бо наш
арганізм ужо атрымаў занадта
вялікую дозу радыяцыі. Ядзерныя
выпрабаванні прыводзяць да
таго, што мы хварэем ад зара-
жанага рыбы, рысу і малака. І
кожнае выпрабаванне паскорыць
смерць нашчасных ахвяр Хірасі-
мы і Нагасакі».

Ці можна спакоена чытаць
гэтыя радкі — крык душы ад-
ной з ахвяр варварскай атамнай
бомбардзіроўкі ў жніўні 1945
года? Яны напісаны зусім ня-
даўна — 4 мая гэтага года і
ўключаны ў адзін з удзельніц
паходу за мір з горада Хірасіма,
накіраваную членам Камітэта
18 дзяржаў па разабранню ў
Жаневе.

Колькі такіх, ці прыкладна
такіх пісем, тэлеграм, розгалю-
ты ідзе ў гэты дзень ў адрас
урада ЗША, што нахабна кінуў
выклік усёму чалавечеству ў той
самы момант, калі ў Жаневе па-
чалася дагаворная размова аб
заклучэнні дагавору аб усеа-
гульным і поўным разабранню,
аб спыненні на вечныя часы
«сялячых ядзерных выбухаў»!

Свет яшчэ не бачыў такога бур-
лівага і ўсёагульнага абурэння,
які ахоплена зараз усёсвятліца
нашай планеты. Пісьмы ля
Бялага дома ў Вашынгтоне.

Калі такіх, ці прыкладна
такіх пісем, тэлеграм, розгалю-
ты ідзе ў гэты дзень ў адрас
урада ЗША, што нахабна кінуў
выклік усёму чалавечеству ў той
самы момант, калі ў Жаневе па-
чалася дагаворная размова аб
заклучэнні дагавору аб усеа-
гульным і поўным разабранню,
аб спыненні на вечныя часы
«сялячых ядзерных выбухаў»!

Свет яшчэ не бачыў такога бур-
лівага і ўсёагульнага абурэння,
які ахоплена зараз усёсвятліца
нашай планеты. Пісьмы ля
Бялага дома ў Вашынгтоне.

ЧАЛАВЕЦТВА ПАТРАБУЕ

гнёўныя дэманстрацыі тысяч
тысяч людзей ля амерыканскіх
пасольстваў і консульстваў,
шматлікія мітынгі пратэсту су-
праць атрэфінай палітыкі ЗША
— усё гэта стала штодзённай
з'явай з таго часу, як над пра-
сторамі Ціхага акіяна ўзнікла
грыбападобная воблака ад
ядзернага амерыканскага выбу-
ху. Вурліць уся планета, прак-
ляці спыльцою на галовы тых,
што пачаў новы раунд небяспеч-
най атамнай гонкі.

Кіруючыя колы ЗША пажы-
наюць цяпер тое, што паселі.
Яны аказаліся ў стане поўнай
ізаляцыі, выкрылі сябе канчат-
кова як ворагі міру і свабоды
народу, як агрэсары, што ліха-
манкава рыхтуюцца да новай
сусветнай вайны. Кожнаму яс-
на, што ніводзіць урад, які шы-
ра клялоцца аб умцаванні
міру, не мог ігнараваць расу-
шычы патрабаванні сусветнай
грамадскіх не аднаўляць
ядзерных выпрабаванняў. Толь-
кі колы, якія арыентаваны на
ваіну, маглі пачаць ядзерныя
выпрабаванні тады, калі намесці-
лі перспектывы вырашэння
проблемы ўсёагульнага і поўна-
га разабрання. Добра вядома
таксама, што ЗША ніхто не па-
гражаў і не пагражае, што Са-
вецкі Саюз прымае меры да
умцавання сваёй абаронна-
здольнасці толькі перад нахабнымі
пагрозамі і пракацыямі з боку
Імперыялістычных сіл.

Самі кіруючыя колы ЗША
па сутнасці не пакідаюць ніякіх
сумненняў у тым, што іх цяпе-
рашнія выпрабаванні ў Ціхім
акіяне маюць на мэце спробу
навізаць Савецкаму Саюзу
свае ўмовы, у вышучаным дзі-
мі міністэрствам абароны ЗША
і камісіяй па атамнай энергіі
«Даведніку па дзейнасці ядзер-
най зброі» проста гаворыцца,
што з 1945 года ЗША зрабілі
больш 200 ядзерных выбухаў
розных прыстававанняў, пачы-
наючы ад невялікіх выбухаў
і канчаючы выбухамі маг-
насна 15 мегатон. Да гэтага
тэрма дадаць 21 вы-
бух ядзернай зброі, праведзе-
ны Англіяй, і 5 выбухаў, пра-
ведзеных Францыяй. Пяты
выбух Францыя зрабіла 1 мая ў
Сахары. Эфіопская газета
«Адзін замян» справядліва пі-
ша: «З тае прычыны, што
Францыя з'яўляецца саюзнікам

разам. Ганне Макараўне ніколі
не было гэта да садыбы. Але
цяпер ён стала надзвычай бяло-
ва да душы. Яна ведала, што
вышла ўжо ўсё роўна адбу-
дзецца, але не сцярпела і праз
колькі мінут прыйшла на ўхо-
ню. Вова ўжо быў чырвоны,
Жора як бы і не п'ючы, а Ку-
ці цэную пляшку выж-
душыць, але знаку не бу-
дзе. — падумала Ганна Мака-
раўна».

— Вова, трыцю пасудзіну
суды! — скамандаваў Жора.
— Быццам табе невядома,
што маш не п'е, — буркнуў Во-
ва.
— А я і вып'ю, — прамові-
ла Ганна Макараўна.
— От бачыш, у мяне чучыць
правільнае, — сказаў Жора, не
здагадваючыся, што маш нава-
жылася выпіць дэста таго толь-
кі, каб стала менш гаралкі і
каб сын не так упіўся.
Ад чаркі гаралкі Ганна Ма-
караўна імгненна захмалела. І
цяпер ёй нават Жора не здаваў-
ся брыдкім. Цяпер не было ў
яе страху і за Вову. Яна ска-
зала толькі як напамінак:
— Ты ж, сынок, не заседж-
вайся хаця. Цябе ж дзелячына
недзе чакаць будзе.
— А што мне дзелячына, —
адказаў Вова. — Дзелячына мно-
га.

Непадробная абыякавасць
прагучала ў гэтых словах. Ган-
на Макараўна падумала, што
Вова не кахае па-спраўдому
Тальку, і неж адрознівае зні-
хель з яе галавы. Яна не
знайшлася што адказаць Вову.
Затое Жора ўсклікнуў:
— Салют, Вова! Ты яшчэ не
прапашчы чалавек. Дык патэ-
паем.
Хлопцы ўсталі і выйшлі ў ка-
лідор апрацаваць.
— Аставішы дома, Вова, —
суха прамовіла Ганна Макараў-
на; напамінаць пра Тальку яна
ўжо не адважылася.
Не хмалюшы, ма, — ад-
казаў Вова.
Хлопцы пайшлі.
Ганна Макараўна доўга ся-
дзела напружана за сталом,
ацэньваючы галаву рукамі.
Прышлі дачы аб сабеі мала-
досці, і чужыя яны прышлі —
далёкія і чужыя, які соі але
балючыя горкі ўспаміны?..
Яна была нешчасліва ў
дзявоцтве. І тварам і станам,

як кажучь, прыдалася не гор-
шая за іншыя. А от жа стала
так, што засядзлася ў дэўках
аж да трыццаці. Яе падружкі
ўжо даялі ў школу выпраўля-
ць, а ёй трэба было маладзіца
ў улотай тужыць. І з кожным
годом яна чулася ўсё больш і
больш адзінокай. Хлопчы-равес-
нікі жаніліся, падрасталі малад-
шыя, які ўжо былі для яе чуж-
бымі. І яна перасяляла ўжо
сябе, каб пайсці на танцы ці на
якую гулянку. Толькі і ведала
рабату. Працавала яна, як і ця-
пер, майстрам на хлебаваззе.
А потым пачалася вайна. Ва-
енная завуха пахпахла і Га-
нна, закінула яе ў далёкі Ураль-
скі горад. Яшчэ было цяжкае,
але цяпер Ганна ўжо не думала
пра тое, што яна няўдзячна,
стара дзёка; цяпер амаль усё
жанчыны былі адзінокай, муж-
чыны забралі вайна.

Ды так здарылася, што Ім-
ена ў гэты час да Ганны прый-
шоў каханне. Гэта быў не вуз-
кавалек, толькі выдаваў ён стар-
шыню за свае галы. Мабыць,
таму што твар яго быў вясё-
лават, бунны, як бы квадратны,
а над глыбока пасаджанымі
вамы навісалі густыя чорныя
бровы. От жа і Вова такі, адно
што не вясёлават. Часам Га-
нна Макараўна гляне на яго і па-
думае пра гэта, сама не ведаю-
чы, ці радасна ёй ці не, што
сын удаўся ў бацьку, а не ў яе.
Была тады вясень сарак пер-
шага, кастрычні, самая цяжкая
пара вайны. Над краінай
навісла страшэнная небяспена,
яна якля няўзбуннай тугой, та-
чыла сэрца кожнага чалавека,
укароваючы тэрміны і жыцця
і каханья. Можна таму Ганна
Макараўна так хутка паверы-
ла.

Ён быў вайсковец, старшыня
Уладзімір Камароў. Прыехаў ён
з салдатамі на хлебаваз ад ат-
рымліваць для сваёй часткі хлеб,
там і знамаміўся з Ганнай. Яго
частка толькі што сфарміравалася
і спешна рыхтавалася на фронт.
Камароў мо толькі позна
вечарам, на дзве тры гадзіны,
выраваць з вайсковага га-
рада, прыбегчы да Ганні, як
ён яе знаў. Яна жыла на пры-
ватнай кватэры, у вузкім пра-
хадным пакойчыку. І на адно-
го і можна было пабачыць толь-
кі на двары, на лавачцы наля
сцяны дома. Гаспадары рана
зачынялі акацыі, а вуліцу за-
крываў высокі дашчаны плот. І
познімі, ужо халоднымі веча-
рамі ніхто не пераходзіў Ім аб-
німацца ды чалавеча.

Короткае гэта было каханне.
Здаецца, толькі шаснаццаць
шчаслівых дзён выдзельў лёс
Ганне. А тады паехаў старшы-
ня Камароў са сваёй ротай,
апошні раз аблашчыў Ганку яе
інтуэнтнай палішкі на пероце,
заваленым клюнкамі, скрынямі,
пераноўненым мтуслівым
людзям.

І пайшлі да Ганні тонкія
трохкутнікі. Яна пакамець
ў шорткай кішці, пакуль
выпадала Ім трапіць на палую
пошту.

А хутка прыйшоў пісьмо ў
форменным канверце, адрас
быў надпісан не хімічным, па-
слоняўленым алоўкам, а чар-
нітам. Пасля такога пісьма
трохкутнікі Ісці перастаюць...
Старшыня Камароў загінуў.
Ганна плакала, доўга плака-
ла. Сіхля не ад стомы, не та-
му, што высалі слёзы, — неж

г. НАВІЦКІ

Амерыкі, Англіі і Заходняй
Германіі, дык мы не памылі-
ся, калі сьням, што француз-
ская бомба з'яўляецца і Іх бом-
бай. Такім чынам, ЗША і Іх
саюзнікі на НАТО узарвалі з
1945 года ў агульнай колькасці
прыкладна 230 ядзерных бомб.
У новай серыі ядзерных выпра-
баванняў у Ціхім акіяне, вядо-
ма пад назвай «Дамінік», за-
планавана правесці яшчэ 30
— 40 выпрабаванняў.

Для параўнання прывядзем
яшчэ адну лічбу, прыведзеную
ў тым жа «Даведніку». Савецкі
Саюз, паводле амерыканскіх
дадзеных, правёў крыху больш
ста ядзерных выбухаў, уключ-
аючы серыю выпрабаванняў
увосень 1961 года, якая была
выклікана адкрытымі пагрозамі
ЗША і Іх партнёраў па НАТО
пачаць вайну супраць СССР.
Гэтыя лічбы гавораць самі за
сябе, яны не пакідаюць каменя
на камені ад фальшывых аргу-
ментаў Вашынгтона наконт «ад-
ставання» ЗША. Зразумела, Ім-
перыялісты чацелі б, каб Савец-
кі Саюз не ўдасканалыў нао-
гул сваю зброю, садзеў, склаў
рукі. Але гэта наўны разлік!
Пакуль Імперыялізм пагражае
нам вайной, пакуль кіруючыя
колы ЗША працягваюць
рабату стаўку на палітку «з
пазіцыі сілы», Савецкі Саюз не
будзе паслабляць сваёй абаро-
наздольнасці. Наш урад заявіў

разам. Ганне Макараўне ніколі
не было гэта да садыбы. Але
цяпер ён стала надзвычай бяло-
ва да душы. Яна ведала, што
вышла ўжо ўсё роўна адбу-
дзецца, але не сцярпела і праз
колькі мінут прыйшла на ўхо-
ню. Вова ўжо быў чырвоны,
Жора як бы і не п'ючы, а Ку-
ці цэную пляшку выж-
душыць, але знаку не бу-
дзе. — падумала Ганна Мака-
раўна».

— Вова, трыцю пасудзіну
суды! — скамандаваў Жора.
— Быццам табе невядома,
што маш не п'е, — буркнуў Во-
ва.
— А я і вып'ю, — прамові-
ла Ганна Макараўна.
— От бачыш, у мяне чучыць
правільнае, — сказаў Жора, не
здагадваючыся, што маш нава-
жылася выпіць дэста таго толь-
кі, каб стала менш гаралкі і
каб сын не так упіўся.
Ад чаркі гаралкі Ганна Ма-
караўна імгненна захмалела. І
цяпер ёй нават Жора не здаваў-
ся брыдкім. Цяпер не было ў
яе страху і за Вову. Яна ска-
зала толькі як напамінак:
— Ты ж, сынок, не заседж-
вайся хаця. Цябе ж дзелячына
недзе чакаць будзе.
— А што мне дзелячына, —
адказаў Вова. — Дзелячына мно-
га.

Непадробная абыякавасць
прагучала ў гэтых словах. Ган-
на Макараўна падумала, што
Вова не кахае па-спраўдому
Тальку, і неж адрознівае зні-
хель з яе галавы. Яна не
знайшлася што адказаць Вову.
Затое Жора ўсклікнуў:
— Салют, Вова! Ты яшчэ не
прапашчы чалавек. Дык патэ-
паем.
Хлопцы ўсталі і выйшлі ў ка-
лідор апрацаваць.
— Аставішы дома, Вова, —
суха прамовіла Ганна Макараў-
на; напамінаць пра Тальку яна
ўжо не адважылася.
Не хмалюшы, ма, — ад-
казаў Вова.
Хлопцы пайшлі.
Ганна Макараўна доўга ся-
дзела напружана за сталом,
ацэньваючы галаву рукамі.
Прышлі дачы аб сабеі мала-
досці, і чужыя яны прышлі —
далёкія і чужыя, які соі але
балючыя горкі ўспаміны?..
Яна была нешчасліва ў
дзявоцтве. І тварам і станам,

як кажучь, прыдалася не гор-
шая за іншыя. А от жа стала
так, што засядзлася ў дэўках
аж да трыццаці. Яе падружкі
ўжо даялі ў школу выпраўля-
ць, а ёй трэба было маладзіца
ў улотай тужыць. І з кожным
годом яна чулася ўсё больш і
больш адзінокай. Хлопчы-равес-
нікі жаніліся, падрасталі малад-
шыя, які ўжо былі для яе чуж-
бымі. І яна перасяляла ўжо
сябе, каб пайсці на танцы ці на
якую гулянку. Толькі і ведала
рабату. Працавала яна, як і ця-
пер, майстрам на хлебаваззе.
А потым пачалася вайна. Ва-
енная завуха пахпахла і Га-
нна, закінула яе ў далёкі Ураль-
скі горад. Яшчэ было цяжкае,
але цяпер Ганна ўжо не думала
пра тое, што яна няўдзячна,
стара дзёка; цяпер амаль усё
жанчыны былі адзінокай, муж-
чыны забралі вайна.

Ды так здарылася, што Ім-
ена ў гэты час да Ганны прый-
шоў каханне. Гэта быў не вуз-
кавалек, толькі выдаваў ён стар-
шыню за свае галы. Мабыць,
таму што твар яго быў вясё-
лават, бунны, як бы квадратны,
а над глыбока пасаджанымі
вамы навісалі густыя чорныя
бровы. От жа і Вова такі, адно
што не вясёлават. Часам Га-
нна Макараўна гляне на яго і па-
думае пра гэта, сама не ведаю-
чы, ці радасна ёй ці не, што
сын удаўся ў бацьку, а не ў яе.
Была тады вясень сарак пер-
шага, кастрычні, самая цяжкая
пара вайны. Над краінай
навісла страшэнная небяспена,
яна якля няўзбуннай тугой, та-
чыла сэрца кожнага чалавека,
укароваючы тэрміны і жыцця
і каханья. Можна таму Ганна
Макараўна так хутка паверы-
ла.

Ён быў вайсковец, старшыня
Уладзімір Камароў. Прыехаў ён
з салдатамі на хлебаваз ад ат-
рымліваць для сваёй часткі хлеб,
там і знамаміўся з Ганнай. Яго
частка толькі што сфарміравалася
і спешна рыхтавалася на фронт.
Камароў мо толькі позна
вечарам, на дзве тры гадзіны,
выраваць з вайсковага га-
рада, прыбегчы да Ганні, як
ён яе знаў. Яна жыла на пры-
ватнай кватэры, у вузкім пра-
хадным пакойчыку. І на адно-
го і можна было пабачыць толь-
кі на двары, на лавачцы наля
сцяны дома. Гаспадары рана
зачынялі акацыі, а вуліцу за-
крываў высокі дашчаны плот. І
познімі, ужо халоднымі веча-
рамі ніхто не пераходзіў Ім аб-
німацца ды чалавеча.

Короткае гэта было каханне.
Здаецца, толькі шаснаццаць
шчаслівых дзён выдзельў лёс
Ганне. А тады паехаў старшы-
ня Камароў са сваёй ротай,
апошні раз аблашчыў Ганку яе
інтуэнтнай палішкі на пероце,
заваленым клюнкамі, скрынямі,
пераноўненым мтуслівым
людзям.

І пайшлі да Ганні тонкія
трохкутнікі. Яна пакамець
ў шорткай кішці, пакуль
выпадала Ім трапіць на палую
пошту.

А хутка прыйшоў пісьмо ў
форменным канверце, адрас
быў надпісан не хімічным, па-
слоняўленым алоўкам, а чар-
нітам. Пасля такога пісьма
трохкутнікі Ісці перастаюць...
Старшыня Камароў загінуў.
Ганна плакала, доўга плака-
ла. Сіхля не ад стомы, не та-
му, што высалі слёзы, — неж

«Кронік»
указвае: «Адным
з элементаў акру-
жэння нашай
планеты з'яўляе-
ца гэты пояс радыяцыі». Ніводзі
вучоны на зямлі не можна
сказаць напэўна, які ўплыў гэта
пояса на зямную паверхню.
Адно назабяржана — ён з'яўляецца
неад'емным элементам жыцця
на зямлі... І вось цяпер невялі-
кая група вучоных, што знахо-
дзіцца на службе ва ўрада ЗША
і мае бомбу і ракету, пры дапа-
мозе якой можна яе запустіць,
набралася нахабства сказаць
вам, што мае намер зрабіць
доследы з гэтым поясам. Яны
гавораць, што выпрабаванне
не прынясе ніякай шкоды.
Але хто яны такі, каб мож-
на было верыць Іх слову?
Калі не спыніць гэтых вар'ятаў,
дык яны, здолёуць паказаць
справу так, нібы выпаданне ра-
дыяактыўных ападаў з'яўляецца
асяляльным дажджом у вы-
сахалі пустыні. Іх трэба спы-
ніць — і імяна цяпер».

І народы свету ўзмацняюць
барачбу супраць атамных
маньякаў. Вар'яты з Вашынгто-
на, якія думаюць толькі аб го-
нцы атамных узбраенняў, сустра-
наюць усё больш расуцы адор
з боку ўсіх сумленных людзей.
І як клятва, як заклік да ба-
рабцы, гуцаць палыманья, поў-
ныя глыбокага садымы словы
пісьма жыхароў Хірасімы дэле-
гатам народаў па разабранню ў
Жаневе: «Мы, хто першымі пе-
ражылі атамныя жах, патрабуем
ажыццўлення ўсёагульнага
разабрання, і забароны вы-
творчасці, выпрабавання і вы-
карыстання ядзернай зброі».

І народы свету ўзмацняюць
барачбу супраць атамных
маньякаў. Вар'яты з Вашынгто-
на, якія думаюць толькі аб го-
нцы атамных узбраенняў, сустра-
наюць усё больш расуцы адор
з боку ўсіх сумленных людзей.
І як клятва, як заклік да ба-
рабцы, гуцаць палыманья, поў-
ныя глыбокага садымы словы
пісьма жыхароў Хірасімы дэле-
гатам народаў па разабранню ў
Жаневе: «Мы, хто першымі пе-
ражылі атамныя жах, патрабуем
ажыццўлення ўсёагульнага
разабрання, і забароны вы-
творчасці, выпрабавання і вы-
карыстання ядзернай зброі».

І народы свету ўзмацняюць
барачбу супраць атамных
маньякаў. Вар'яты з Вашынгто-
на, якія думаюць толькі аб го-
нцы атамных узбраенняў, сустра-
наюць усё больш расуцы адор
з боку ўсіх сумленных людзей.
І як клятва, як заклік да ба-
рабцы, гуцаць палыманья, поў-
ныя глыбокага садымы словы
пісьма жыхароў Хірасімы дэле-
гатам народаў па разабранню ў
Жаневе: «Мы, хто першымі пе-
ражылі атамныя жах, патрабуем
ажыццўлення ўсёагульнага
разабрання, і забароны вы-
творчасці, выпрабавання і вы-
карыстання ядзернай зброі».

І народы свету ўзмацняюць
барачбу супраць атамных
маньякаў. Вар'яты з Вашынгто-
на, якія думаюць толькі аб го-
нцы атамных узбраенняў, сустра-
наюць усё больш расуцы адор
з боку ўсіх сумленных людзей.
І як клятва, як заклік да ба-
рабцы, гуцаць палыманья, поў-
ныя глыбокага садымы словы
пісьма жыхароў Хірасімы дэле-
гатам народаў па разабранню ў
Жаневе: «Мы, хто першымі пе-
ражылі атамныя жах, патрабуем
ажыццўлення ўсёагульнага
разабрання, і забароны вы-
творчасці, выпрабавання і вы-
карыстання ядзернай зброі».

І народы свету ўзмацняюць
барачбу супраць атамных
маньякаў. Вар'яты з Вашынгто-
на, якія думаюць толькі аб го-
нцы атамных узбраенняў, сустра-
наюць усё больш расуцы адор
з боку ўсіх сумленных людзей.
І як клятва, як заклік да ба-
рабцы, гуцаць палыманья, поў-
ныя глыбокага садымы словы
пісьма жыхароў Хірасімы дэле-
гатам народаў па разабранню ў
Жаневе: «Мы, хто першымі пе-
ражылі атамныя жах, патрабуем
ажыццўлення ўсёагульнага
разабрання, і забароны вы-
творчасці, выпрабавання і вы-
карыстання ядзернай зброі».

І народы свету ўзмацняюць
барачбу супраць атамных
маньякаў. Вар'яты з Вашынгто-
на, якія думаюць толькі аб го-
нцы атамных узбраенняў, сустра-
наюць усё больш расуцы адор
з боку ўсіх сумленных людзей.
І як клятва, як заклік да ба-
рабцы, гуцаць палыманья, поў-
ныя глыбокага садымы словы
пісьма жыхароў Хірасімы дэле-
гатам народаў па разабранню ў
Жаневе: «Мы, хто першымі пе-
ражылі атамныя жах, патрабуем
ажыццўлення ўсёагульнага
разабрання, і забароны вы-
творчасці, выпрабавання і вы-
карыстання ядзернай зброі».

І народы свету ўзмацняюць
барачбу супраць атамных
маньякаў. Вар'яты з Вашынгто-
на, якія думаюць толькі аб го-
нцы атамных узбраенняў, сустра-
наюць усё больш расуцы адор
з боку ўсіх сумленных людзей.
І як клятва, як заклік да ба-
рабцы, гуцаць палыманья, поў-
ныя глыбокага садымы словы
пісьма жыхароў Хірасімы дэле-
гатам народаў па разабранню ў
Жаневе: «Мы, хто першымі пе-
ражылі атамныя жах, патрабуем
ажыццўлення ўсёагульнага
разабрання, і забароны вы-
творчасці, выпрабавання і вы-
карыстання ядзернай зброі».

ВЫНІКІ КОНКУРСУ

Адбылося паслядзёныя журы на-
конкурсу на лепшую мастацкую па-
стоўку, які прывяло Дзяржаўнае
выдавецтва БССР. Журы разгляда-
лі прадставленыя серыі і асобныя
пастоўкі, выкананыя мастакамі
Мінска, Масквы, Віцебска, Рыгі і
іншых гарадоў.

Першае прэмія не прысуджана.
Другія прэміі за серыі пастаноўкаў
прысуджаны мастакам Е. Лось,
Г. Янукевіч, І. Вялічкаму. За асоб-
ныя пастановы трэція прэмія
ўзнагароджаны мастакі В. Чарна-
зімаў, І. Капалін.

Заахвальваючы прэміі прысу-
джаны мастакам В. Мурашову,
Я. Тарасу, І. Капаліну, А. Лісцін-
каву, В. Чарназімаву.

рае прывяло суды
Тальку.
Тальку ў хвіліну яны са-
дзелі за сталом у пакоі.
Талька то чырванела,
то бялела, не адважваючыся
пачаць гаворку.
— Дык што ж ты скажаш
мне, — прамовіла Ганна Мака-
раўна як можна ласкавай, вы-
пчым адчуваючы нейкую сваю
віну.
— Вы ж ведаеце, мы дру-
жылі з Вовам, — пачала Таль-
ка нерашуча і перарываючы, зда-
валася, трэба было кожнае сло-
ва прапашчуваць праз ней-
кую перагародку ў горле. — Мы
дружылі, і я люблю Вову... І ён
гаварыў, што любіць мяне... І
вось ён прыходзіць п'яны-п'я-
ны, з Жорам, запрашае мяне
на танцы. А я кажу, што не
пайду з п'яным. Ён адказаў,
што мне не закрывае свет...
Талька замомлаў.
— Ганна Макараўна, што да-
ле ка дэста далонямі вочы. — Ну
так... Бач жа, які Вова ўжо...
От бы толькі не збіўся ён з да-
рогі...
У той вечар яна не магла
заснуць, аж пакуль не вярнуў-
ся Вова. А прышоў ён далёка
за поўнач. Сорца падкавала
Ганне Макараўне, што быў ён
не ў Талькі. Яна прамовіла:
— Колькі разоў прасіла ця-
бе, сынок: не гуляй так позна.
Дзе ж ты быў?
Вова доўга маўчаў, толькі
шумна, па-п'янаму, соп, распра-
наючыся.
— Ма, не будзь следчыкам, —
адказаў, нарашце, ён: у яго го-
ласе была нечаканая паста та-
кага маўчання лагоднасць.
— З гэтай пусталой, з Жо-
рам дагэўся? — дапытвалася
маці, слаба